

Приручник за решавање спорова

Управа за решавање спорова (Dispute Resolution Directorate)

Напомена

Ова брошура пружа опште информације о процесима који се примењују у DRD-у, како би се решио случај. Не би требало да предузимате или пропустите да предузмете акције на основу било чега овде наведеног. Треба да затражите одговарајућу правну/ стручну помоћ у вези са вашим случајем. Ова брошура је повезана са информацијама које су обезбеђене на:

www.workcover.wa.gov.au/DisputeResolutionForms

и у другим брошурама које се могу добити од "WorkCover WA", а намењене су радницима, послодавцима, лекарима и другим пружаоцима услуга.

О Управи за решавање спорова "WorkCover WA" (WorkCover WA Dispute Resolution Directorate)

Управа за решавање спорова (Dispute Resolution Directorate (DRD)) расправља и решава спорове до којих долази између страна у систему компензација за раднике.

Циљеви DRD-а су да:

- обезбеди поштен и рентабилан систем решавања спорова;
- смањи административне трошкове у систему компензације за раднике; и
- обезбеди систем решавања спорова, који:
  - је благовремен и који обезбеђује брзо плаћање накнаде радницима;
  - је доступан, приступачан и стручан;
  - је делотворан у нагодбама; и
  - води до трајних споразума међу странама.

Које врсте спорова се могу разматрати на DRD-у?

Већина спорова који се тичу захтева за компензацију за раднике, по Закону о компензацијама за раднике и поступцима у случају повреде, из 1981. г. (*Workers' Compensation and Injury Management Act 1981*) (у даљем тексту: Закон), могу бити решавани од стране DRD-а. Постоје две врсте захтева за решавање спорова.

1. Захтев "Part XII" (спорови који се "брзо решавају")

Захтев "Part XII" третира привремена решења и мање захтеве са циљем да обезбеди брзу привремену материјалну помоћ у одговарајућим случајевима.

Захтев "Part XII" је исправан пут за раднике који траже:

- недељне исплате компензације у трајању **до 12 недеља**; и/или

- исплате за медицинске и сродне трошкове у износу **не већем од 5 процената** од прописаног износа (Prescribed Amount). (Прописан износ (Prescribed Amount) је највећи износ недељне исплате компензације која је на располагању раднику за време важења захтева за компензацију); и
- издавање релевантних докумената прописаних законодавством.

Послодавац такође користи Захтев “Part XII” за:

- решења о привременој обустави или умањењу; и
- издавање релевантних докумената прописаних законодавством.

Послодавац може да преда Захтев “Part XII” само за решење о привременој обустави или умањењу, истовремено или након што преда захтев за сличну помоћ под “Part XI”.

Спорови по “Part XII” могу се брзо решавати у систему, пошто службеник DRD-а, познат као арбитар, може да донесе одлуку на основу почетних захтева и без расправе.

Арбитар може донети привремено решење о исплатама по “Part XII”, осим у случајевима ако би:

- захтев имао минималне изгледе за успех, ако се третира по “Part XI”; и/или
- расположиви медицински докази у погледу природе и периода неспособности радника били недовољни; или
- у захтеву за медицинске и сродне трошкове, расположиви докази о оправданости трошкова били недовољни.

На решење арбитра по Захтеву “Part XII” не може се уложити жалба.

Процедуре за подношење Захтева “Part XII”

Набавити Захтев “Part XII”, познат као захтев за привремено решење (*Interim Order*), мањи захтев (*Minor Claim*) или издавање докумената (*Production of Documents*) и поднети га DRD-у, заједно са одговарајућом пратећом документацијом.

Погледати Приручник за попуњавање Захтева “Part XII” (*Guide to Completing a Part XII Application*) да бисте били сигурни да је захтев правилно попуњен. Захтев који није правилно попуњен неће бити прихваћен.

Попуњени захтеви морају се доставити DRD-у лично, или “pre-paid” поштом, или факсом на објављени **број факса DRD-а 9388 5690**. Ако буде прихваћен, захтев ће бити заведен од стране DRD-а, запечаћен и са печатом DRD-а враћен особи на коју је упућен.

Ако захтев није прихваћен, подносилац ће бити обавештен о разлогу.

Формулар захтева и савети, на располагању су преко www.workcover.wa.gov.au или можете позвати “WorkCover WA” на 1300 794 744.

Врсте решења по “ Part XII” (брзо решавање), која се могу донети, су:

- **Привремена решења о исплати**

Ако радник поднесе формулар захтева и лекарске потврде свом послодавцу, и ако прође 21 дан без одлуке о одговорности и радник прими прву од недељних исплата, арбитар може да донесе привремено решење о исплати. Радник може поднети Захтев “Part XII” било када, али арбитар неће моћи да донесе привремено решење о исплати док не прође 21 дан од подношења захтева и лекарске потврде од стране радника.

Привремено решење о исплати није признање одговорности, него омогућава да радник до 12 недеља прима исплате и/или ограничене лекарске трошкове, док се не утврди обавеза.

- **Опозив привремених решења о исплати**

Као одговор на захтев, арбитар може у било које време да опозове привремено решење о исплати, издавањем писменог обавештења свакој од страна. Опозив не значи да радник треба да врати било коју примљену исплату и неће утицати на обавезу по захтеву.

Ако се радник не слаже са захтевом за опозив, мора одмах да контактира DRD.

- **Привремена решења о обустави или умањењу**

Послодавац или његов осигуравач могу да предају DRD-у захтев за обуставу или умањење недељних исплата компензација повређеном раднику. Захтев те врсте мора бити комплетан документацијом која поткрепљује предмет подносиоца да исплате треба умањити или обуставити. Пример за то може бити лекарски извештај који указује да је повређени радник делимично или потпуно способан за повратак на посао.

Привременим решењем могу бити умањена или обустављена плаћања најдуже до 12 недеља.

- **Опозив привремених решења о обустави или умањењу**

Арбитар у било ком моменту може да опозове привремено решење о обустави или умањењу. Ако дође до тога, недељне исплате се морају обновити датумом опозива. Раднику треба да буду исплаћене недељне исплате које нису исплаћене током периода важења решења, уколико арбитар не реши другачије. Опозив неће имати никаквог утицаја на обавезе по захтеву.

- **Захтев за издавање документације**

Може се поднети захтев за издавање битних докумената, материјала или других информација прописаних законом.

2. Захтеви “Part XI” (сви други спорови)

Захтеви “Part XI” могу да обухвате сложеније предмете, као и захтеве за недељне исплате и лекарске и сродне трошкове преко 12 недеља и 5 процената од прописаног износа (Prescribed Amount), за сваки

Захтев “Part XI” је исправна форма за оне који, између осталог, траже:

- недељне исплате компензације у трајању **преко 12 недеља**;
- исплате за медицинске и сродне трошкове у износу **већем од 5 процената** од прописаног износа (Prescribed Amount).
- оба горе наведена;
- умањење, обустава или прекид недељних исплата;
- повећања прописаног износа (Prescribed Amount) за недељне исплате или лекарске трошкове.

Захтеви “Part XI” такође могу да се односе на:

- програме стручне преквалификације;
- програме повратка на рад;
- компензацију за издржаване чланове породице, као резултат смрти радника;
- процене степена неспособности.

Већина захтева ће бити наведена у иницијалној телеконференцији, у покушају да се неформално разреши спор. Ако се спор не реши договором, тада се може захтевати арбитражна расправа.

Процедуре за подношење Захтева “Part XI”

Свако ко жели да поднесе Захтев “Part XI” треба да поднесе Захтев за решавање спора (Part XI) (*Application to Resolve a Dispute (Part XI)*) заједно са одговарајућом пратећом документацијом, на коју жели да се позове у свом случају.

Ако пратећа документација није расположива у време подношења захтева, документација мора бити наведена у захтеву. Ако документи који нису расположиви нису наведени у захтеву, они се не могу користити без допуштења арбитра.

Погледати Упутство за попуњавање Захтева “Part XI” (*Guide to Completing a Part XI Application*) да бисте били сигурни да је захтев правилно попуњен. Захтев који није правилно попуњен неће бити прихваћен.

Попуњени захтеви морају се доставити DRD-у лично, или “pre-paid” поштом, или факсом само на објављени број факса DRD-а. Ако буде прихваћен, захтев ће бити заведен од стране DRD-а, запечаћен и са печатом DRD-а враћен особи на коју је упућен.

Ако захтев није прихваћен, подносилац ће бити обавештен о разлозима.

Потом захтев мора бити предат туженој страни.

Формулар захтева и приручник се могу добити директно на www.workcover.wa.gov.au, или затражити телефоном од “WorkCover WA” на 1300 794 744.

Арбитар неће донети одлуку без претходно уложеног максималног настојања да све стране дођу до прихватљивог споразума.

Телеконференција

Први корак у решавању спорова "Part XI" је помоћу телеконференције.

У случају када спор није решен телеконференцијом, арбитар мора да уврсти спор за решавање на састанку за нагодбу.

Састанак за нагодбу

Састанак за нагодбу омогућава странама да се састану код арбитра DRD-а, са циљем постизања договора. Састанак за нагодбу обезбеђује форум за стране, на коме могу да неформално реше предмет. Ако се спор не реши на састанку, арбитар може да га упуту на вођење арбитражне расправе.

Арбитражна расправа

Арбитража је званично одлучивање о спору. Арбитар разматра све расположиве доказе, укључујући и усмене исказе сведока и саслушаће стране да ли желе да предају неки поднесак пре доношења званичне одлуке.

Арбитражна расправа се може одржати истог дана када и састанак за нагодбу. То је дискреционо право арбитра и о томе ће бити дискутовано током телеконференције.

Арбитар може да реши спор на основу документације, без званичне расправе, ако је то погодно у датим околностима.

Када је спор медицинске природе, арбитар може да, током мировне или арбитражне фазе, упуту предмет на оцену медицинској комисији.

Шта су то комисије за медицинску процену?

Арбитар или Повереник DRD-а (Commissioner of the DRD) може упутити питање комисији за медицинску процену, уколико постоји сукоб медицинског налаза о природи или обиму повреде или о радној способности радника, између доктора кога је ангажовао радник и доктора ангажованог и плаћеног од стране послодавца.

Комисију ће чинити три лекара изабрана од стране Директора DRD-а (Director of the DRD) са листе коју обезбеђује Лекарско друштво Аустралије, Западна Аустралија (Australian Medical Association, Western Australia). Најмање један доктор ће бити специјалиста у релевантној области. Лекари који су лечили или прегледали радника нису подобни за рад у комисији.

Комисија може да прегледа радника, тражи документа или да захтева да радник одговара на питања комисије. Ниједна особа нема право да буде заступана пред комисијом, зато што се решавају само медицинска питања (а не законска питања).

Раднику који не буде присутан на комисији када се то од њега тражи, или који омета рад комисије, могу се суспендовати права на даљу компензацију.

Комисија мора да донесе своју одлуку у року од 28 дана по испитивању. У року од наредних седам дана мора да обезбеди писмено образложење своје одлуке. Одлука комисије је коначна и обавезујућа за све стране и на било ком суду или трибуналу.

Решења - Захтеви "Part XI"

Арбитар ће донети своје решење и, на захтев, издати писмено образложење.

Решења ступају на снагу одмах по доношењу, или ако није другачије наведено у решењу.

НАПОМЕНА: Ако после решења спора буду расположиве нове информације, арбитар може да поново размотри одлуку и да је опозове или измени, или да донесе наредна решења.

Спровођење решења

Ако је арбитар наложио страни да исплати новац, а тај новац није исплаћен, подносилац може да поднесе предмет надлежном суду. Подносилац треба да поднесе копију решења DRD-а и изјаву о износу који није исплаћен. По подношењу предмета, решење се сматра судским налогом и, сходно томе, може бити спроведено.

Жалба на решење

Одлуке арбитра на основу чињеничког стања и закона су обавезујуће за стране, али на њих се може жалити суду, уз дозволу Повереника.

У случају жалбе на износ компензације, дозвола за жалбу се може одобрити:

- када је то питање примене материјалног права и финансијска граница је испуњена; или
- када је то питање примене материјалног права и, по мишљењу Повереника, предмет је од таквог значаја да је у јавном интересу да се жалба уложи.

У сваком другом случају, жалба може бити одобрена када је то питање примене материјалног права.

Жалба мора бити предата Поверенику у року од 28 дана по доношењу решења против кога се жалба улаже.

Поступак жалбе Поверенику почиње када Директор DRD-а (Director of the DRD) прихвати захтев и дозволи жалбу. Повереник може да потврди, измени или поништи решење против којег је поднесена жалба, или замени и у додатку, донесе решење које је требало да се донесе у првој инстанци.

Решења Повереника

Решења Повереника су коначна и обавезујућа за све стране и нису предмет судске ревизије. Међутим, уз сагласност Врховног суда, жалбе се могу поднети судском већу Врховног суда по питању примене материјалног права.

Да ли је правно заступање дозвољено у DRD?

Да. Свака страна у захтеву по предмету које решава DRD, може имати правно заступање. Регистровани агенти такође могу да заступају стране у спору.

Правно заступање се не захтева и стране могу да наступају без заступника.

Када сматра то одговарајућим и када радник нема заступника, арбитар може да одбије дозволу послодавцу да буде заступан од стране правног заступника или регистрованог агента.

Регистровани агенти и други заступници

Стране у спору могу бити заступане од стране регистрованог агента са дозволом и потврдом од стране "WorkCover WA" за заступање у поступцима пред DRD-ом. Ако нисте сигурни да ли нека особа може да наступа као регистровани агент, као што је прописано од стране "WorkCover WA", можете да контактирате "WorkCover WA" у циљу утврђивања да ли је регистрован за посао регистрованог агента.

Када је страна у поступку дете, арбитар може да постави старатеља да води поступак у име детета. У случају постојања језичке баријере, може се дозволити помоћ преводилаца у поступку.

Осим званичних заступника, страна у спору, као што је повређени радник, може имати помоћ члана породице или пријатеља у процесу решавању спора, ако то арбитар дозволи.

Трошкови заступања

Комисија за трошкове (Costs Committee) одређује максималне трошкове за правне услуге и услуге регистрованог агента током заступања страна у спорним предметима. Трошкови представљају хонорар за услуге и тако су структурирани да подстичу брзу нагодбу у спору договором и одвраћају од непотребног одуговлачења, сувишног ангажовања адвоката и прекомерне припреме документације.

Максимални трошкови правних услуга и регистрованих агената су објављени и расположиви су преко телефонске линије за информације (Infoline) или преко вебсајта "WorkCover WA".

Фиксна сума уместо недељних исплата

1. Замена (Секција 67)

Препоручује се да радници затраже савет пре окончања њиховог захтева о начину поравнања исплатом фиксне суме. Када недељне исплате за потпуну или делимичну трајну неспособност проузроковану повредом (осим мезотелиома) трају најмање 6 месеци, одговорност за повреду може бити откупљена фиксном сумом, ако:

- a) арбитар може, уз сагласност радника и послодавца, да донесе решење да се одговорност за повреду откупи износом наведеним у решењу; илиг
- b) су се радник и послодавац договорили око откупа и о износу фиксне суме и белешка о договору је заведена по делу 7 (Division 7) Закона.

Радник који прихвати обештећење фиксном сумом, одриче се права на захтеве и потраживања која има, или може да има, или може да има према послодавцу по Закону у вези са повредом која је предмет договора.

2. Прилог 2 (Schedule 2) - Исплате фиксне суме

Ако ваша повреда, настала несрећним случајем на раду, доведе до трајног умањења способности дела тела, као што је наведено у табели наплативих компензација (познатој као Прилог 2 (Schedule 2 of the Act) Закона), можете имати право на поравнање исплатом фиксне суме. Максимална накнада је остатак од прописаног износа (Prescribed Amount) и прорачуната је на прописани износ (Prescribed Amount) важећи на датум повреде.

Измене система компензација за раднике су од 14. новембра 2005. и оне које утичу на начин поравнања по Прилогу 2 (Schedule 2) урачунате су у систем компензација за раднике.

Ако је до повреде радника дошло **пре 14. новембра 2005**, поравнања по Прилогу 2 (Schedule 2) се заснивају на медицинској процени “тежине повреде” радника. Ако је спор између радника и њихових послодаваца у вези са тежином повреде, арбитар може да упути предмет комисији за медицинску процену.

Ако је до повреде радника дошло на дан или **после 14. новембра 2005**, поравнање по Прилогу 2 (Schedule 2) ће бити засновано на медицинској процени степена његове “сталне неспособности”. Ако је спор између радника и њихових послодаваца у вези са процењеним нивоом неспособности, арбитар може да упути предмет овлашћеној комисији за медицинску процену (видети следећу страну).

Поравнања по Прилогу 2 (Schedule 2) морају бити заведена код DRD-а.

3. Одређивање губитка слуха

Када аудиометријски тест покаже да је дошло до губитка или умањења слуха код радника, али радник није раније имао аудиометријски тест, тада би било потребно одредити да ли и до ког нивоа се такав губитак или умањење слуха може компензовати. У случају изостанка договора између радника и њихових послодаваца да ли и до ког нивоа се такав губитак или умањење слуха може компензовати, то може бити вођено као спор по “ Part XI”.

Даље информације о поравнању на фиксну суму могу се наћи у брошури “WorkCover WA” под насловом “Компензације за раднике и поступци у случају повреде”: Приручник за раднике.

Овлашћена комисија лекара специјалиста

Када се појаве питања неспособности, могу се упутити овлашћеној комисији лекара специјалиста на процену. Директор DRD-а (Director of the DRD) ће изабрати за комисију двојицу овлашћених лекара специјалиста који нису претходно лечили или прегледали радника.

“WorkCover WA” може да, уз сагласност радника, пренесе на овлашћену комисију лекара специјалиста било коју информацију која може бити релевантна за процену радника.

Процедуре

Овлашћена комисија лекара специјалиста може да захтева од радника да дође на одређено место, подвргне се прегледу и одговара на питања о повреди. Комисија може такође да захтева од радника, послодавца или осигуравача послодавца, да издају или се сагласе са издавањем било којег битног документа или информације. За остваривање ових захтева могу бити примењена временска ограничења. За непридржавање постоје казне.

Стране немају право на заступање пред овлашћеном комисијом лекара специјалиста.

Ако се радник не придржава захтева овлашћене комисије лекара специјалиста без разумног оправдања, арбитар може да суспендује процену неспособности. Ако радник или осигуравач одбију или се не придржавају захтева овлашћене комисије лекара специјалиста без разумног оправдања, они врше прекршај и могу да подлежу кажњавању.

Резултат процене

Процена ће се извршити што пре је то могуће, по извршеном прегледу.

Од комисије се захтева да Директору DRD-а (Director of the DRD) достави писмени извештај о степену неспособности радника, укључујући детаље о процени и образложење, као и потврду о степену неспособности радника.

Од Директора се захтева да у року од седам дана од пријема, обезбеди копије извештаја и потврде за арбитра који је упутио питање комисији, за радника и за послодавца.

Процена је коначна и обавезујућа за све стране и на њу нема права жалбе.

Ако потврда или извештај садрже очигледне грешке, то може бити исправљено од стране комисије.

Потребно је да решења комисије буду једногласна, у супротном - комисија се распушта и бира се нова.

Шта се дешава са “Centrelink” исплатама?

Прихватање фиксне суме може да доведе до губитка права на извесне накнаде Centrelink-а током “периода искључења” (‘preclusion period’).

Посебно се саветује да се о овом предмету продискутује са Centrelink-ом на телефон (08) 9238 9493, пре прихватање фиксне суме исплате компензације.

Такође се саветује да контактирате ваше здравствено осигурање да бисте утврдили и друге могуће импликације вашег поравнања.

Прихватање фиксне суме и опорезивање?

Радници треба да се сами независно распитају код Аустралијске пореске управе (Australian Taxation Office) на телефон 13 28 61, у вези са импликацијама прихватања фиксне суме.

Где да се обратим за више информација?

WorkCover WA Dispute Resolution Directorate

(Управа за решавање спорова)

2 Bedbrook Place

Shenton Park WA 6005

Телефон: (08) 9388 5555

Факс: (08) 9388 5690

Службеници Управе (Directorate Officers) обезбеђују информације само о **процедурама** за решавање спорова. Они не могу да дају опште информације или правне савете о предметима везаним за радничке компензације и поступке у случају повреде, нити могу да у било ком поступку обезбеде заступање у ваше име.

Више информација о компензацијама за раднике можете добити преко телефона или лично у “WorkCover WA”.

WorkCover WA

2 Bedbrook Place

Shenton Park WA 6005

Телефонска линија за информације (Infoline): 1300 794 744

Факс: (08) 9388 5550

За особе са оштећеним слухом: ТTY (08) 9388 5537

Вебсајт: www.workcover.wa.gov.au

Infoline је телефонска служба за информације и пружа опште информације о компензацијама радницима и поступцима у случају повреде.

Информације су такође доступне у **алтернативним форматима** за особе са инвалидитетом, укључујући аудио-преносник који је по најави (48 сати унапред) на располагању за особе са оштећеним слухом.

Interpreter services, paid for by WorkCover WA, can be made available subject to prior notice.

Остали извори

За питања о поступцима у случају повреде или о рехабилитацији за повратак на посао, обратите се **Одељењу за разматрање поступака у случају повреде (Injury Management Review Unit)** при “WorkCover WA” на телефон (08) 9388 5555.

За питања у вези са безбедношћу и здрављем на раду, контактирајте WorkSafe Information line, на телефон 1300 307 877.

За информације о платним стопама и условима из правилника, контактирајте **Одељење за заштиту потрошача и запослења (Department of Consumer and Employment Protection)** “Wageline”, телефон 1300 655 266.